

Demokraattiset innovaatiot demokratian kehittämisessä

Kansallisen demokratiaohjelman valmistelu- ja koordinoitiryhmän kokous
16.9.2020

Vaalitutkimuskonsortion puheenjohtaja, valtio-opin professori Kimmo Grönlund
Åbo Akademi

”On tärkeätä, että kaikki voivat osallistua yhteiseen päätöksentekoon.”

Kansallisen demokratiaohjelman 2025 kotisivu

Kansallisen demokratiaohjelman
toimintasuunnitelma s. 7:

Suora ja osallistuva demokratia

”Tuetaan demokratiaainnovaatioiden ja uusien osallistumismuotojen kokeiluja sekä niiden käytön laajentamista.”

Harkittu kansalaismielipide demokraattisen päätöksenteon osaksi

Suomen ongelmia:

1. Heikohko sisäinen kansalaispätevyys
2. Alhainen äänestysosallistuminen (melko korkeasta institutionaalisesta luottamuksesta huolimatta)
3. Poliittisen osallistumisen eriarvoisuus

→ Miten demokraattisia innovaatioita voisi hyödyntää?

Demokraattiset innovaatiot

“Democratic Innovations are institutions that have been specifically designed to increase and deepen citizen participation in the political decision-making process.” (Graham Smith, 2009, p. 1)

Kansainvälinen tutkijaverkosto, vuodesta 2010
European Consortium for Political Research Standing
Group for Democratic Innovations (tällä hetkellä 400
jäsentä)

Vaalitutkimusohjelman keräämien aineistojen lisäksi muuta relevanttia tietoa

FUTUDEM

- The Future of Democracy – Åbo Akademin yleisen mielipiteen tutkimuksen sisäinen huippuyksikkö, pääpartneri Stanfordin yliopisto

FIRIPO

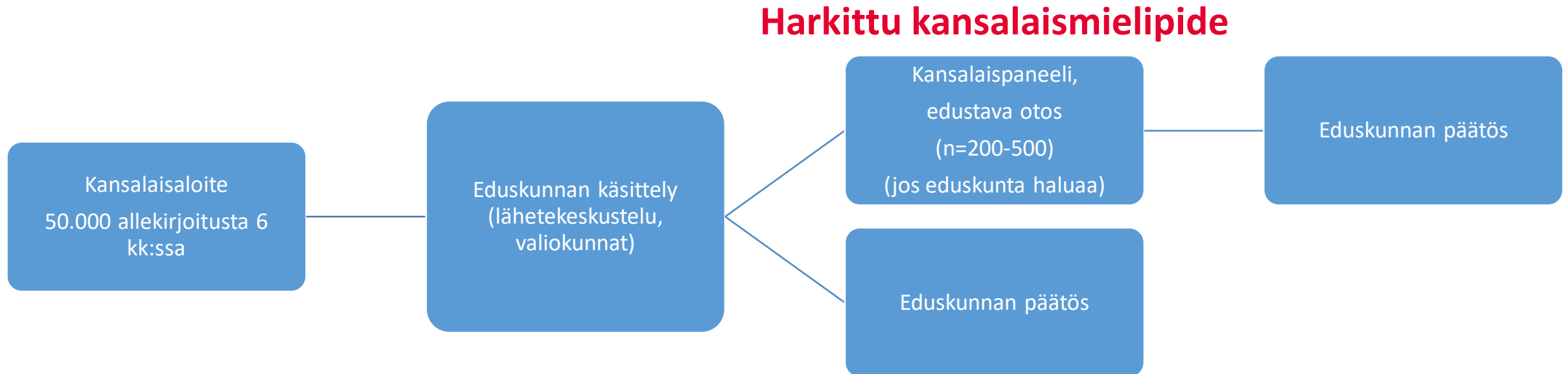
- FIRIPO – Suomen Akatemian rahoittama kansallinen infrastruktuuri yleisen mielipiteen tutkimukseen,
- Åbo Akademi, Tampereen ja Turun yliopistot

Responsiivisuus edustuksellisessa demokratiassa

- Vaalidemokratiassa jonkinasteinen päätöksenteon responsiivisuus toivottavaa, mutta
  - a) mikäli se perustuu kansalaisten yhteydenottoihin, ei takuuta mielipiteiden edustavuudesta.
  - b) mikäli se perustuu tavallisiin mielipidetutkimuksiin, epävarmuus siitä, onko kansalaisilla asiasta informoitu mielipide ("haamumieli", Fishkin).
- Vaaleilla valitut kansan edustajat voivat olla kiinnostuneita saamaan vastauksen kysymykseen:

Mikä olisi kansalaisten harkittu mielipide asiasta X?

Mahdollinen sovelluskohde Suomeen: kansalaisaloitteet

Kansalaispaneelin logiikka

- Edustuksellisuus (mikrokosmos kansasta, Fishkin)
- Inklusiivinen keskustelu eli deliberaatio pienryhmissä
- Keskustelu perustuu tietoon (tasapainoinen taustamateriaali, myös asiantuntijoiden kuuleminen)
- Keskustelulla on säännöt: keskinäinen kunnioitus, avoin mieli, näkökulmien perustelu, pohdinta
- Keskusteluja fasilitoi moderaattori
- Argumentteja arvioidaan vain niiden ansioiden perusteella

“The unforced force of the
better argument”

Jürgen Habermas

Kansalaispaneelia tarkoitus kokeilla eduskunnan kanssa

- Valtakunnallinen kansalaisaloite on aktivoinut suomalaisia
- Vaarana turhautuminen?
- Tavallisista kansalaisista arpomalla valittu kansalaispaneeli toimisi linkkinä kansan ja kansanedustajien välillä
- Kansalaispaneelin puntarointiin voisivat luottaa sekä kansalaiset että poliitikot ("trusted information proxy")
- FutuDemin (prof. Kaisa Herne ja Kimmo Grönlund) ja eduskunnan järjestämä pilotti keväällä 2022?